

HELSINGIN SUOMI-KREIKKA YHDISTYS
ΦΙΝΛΑΝΔΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΣΙΝΚΙ

JÄSENLEHTI
4-2015

- Ellada Pantou – Kreikka kaikkialla -festivaali onnistui yli odotusten
- Kohtaamisia Domna Samioun kanssa ● Pontoslainen mestari Polys Pavlidis
- Picky Smedberg tapasi Maria Farandourin ● Syyskokouksella uusi paikka
- Toimistoon ravintolapäivänä: Kreikka-saippua, kalenteri

KANSIKUVA:

Kukkaloistoa Mykonoksen keväällä, Kykladeilla.
Kuva Eero Nokela.

LEHDEN JULKAISIJA:

Helsingin Suomi-Kreikka yhdistys ry

VIESTINTÄ-TOIMIKUNTA:

Eero Nokela ja
Marjukka Lehtinen

TAITTO JA PAINATUS:

Print Line Helsinki Oy
www.printline.fi

KUVITUSKUVAT:

Print Line ja Pixhill

AINEISTO SEURAAVAAN JÄSENLEHTEN 1/2016

viimeistään maanantaina
18.1.2016 mennessä
joko yhdistyksen toimistoon
tai sähköpostilla
suomi.kreikka@welho.com
tai eero.nokela@kolumbus.fi

Lehti 1/2016 ilmestyy
helmikuussa 2016.

PANKKIYHTEYS:

Nordea 200138-44140
IBAN: FI89 2001 3800 0441 40
BIC: NDEAFIHH

HELSINGIN SUOMI-KREIKKA YHDISTYS
ΦΙΛΑΛΛΑΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΣΙΝΚΙ

HALLITUS 2015

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΟΥ 2015

Aili Lamminen, puheenjohtaja

040 533 5513, allulamminen@gmail.com

Kimon Papadopoulos, varapuheenjohtaja

040 568 5611, info@berghyddan.fi

HALLITUKSEN VARSINAISET JÄSENET 2015

Pirkko Drakos, toimistonhoitaja

050 594 2860, pirkko-liisa.drakos@elisanet.fi

Raila Järveläinen, varasihteeri

040 500 3489, raila.jarvelainen@elisanet.fi

Liisa Kylmä

040 772 8350, liisa.kylmala2@gmail.com

Meri-Sofia Lakopoulos

040 461 9145, meri-sofialakopoulos@hotmail.com

Irmeli Lasarenko

044 257 8428, irmelilasarenko@gmail.com

Marjukka Lehtinen, sihteeri ja jäsenasioiden hoitaja

050 582 1464, marjukka.lehtinen@bastu.net

Minna Maja, rahastonhoitaja

040 508 5759, minna.maja@kolumbus.fi

Eero Nokela, jäsenlehden toimittaja

050 553 5681, eero.nokela@kolumbus.fi

HALLITUKSEN YLEISVARAJÄSENET 2015

Soile Hartikainen

0400 509 239, soile.hartikainen@diginia.fi

Marjatta Hjorth

040 515 1339, smhjorth@gmail.com

TOIMISTO, Inkoonkatu 7, 00510 Helsinki

Puh. 040 542 9495 tai sihteeri 050 582 1464

Sähköposti: suomi.kreikka@welho.com

Jos haluat tulla toimistoon ostoksille, sovi siitä
jonkun hallituksen jäsenen kanssa.

www.helsinginsuomikreikkayhdistys.fi

Mikä syksy!

Syyskuu oli lämmin, lämpimämpi kuin juhannus, ja sitten tämä aurinkoinen ja upean ruskan värittämä lokakuu, joka toivottavasti jatkuu vielä marraskuussakin. Ei ole ollut kaamoksesta vielä tietoakaan. Tuntuu siltä, että alkukesän huonot säät jäivät unohduksiin, luonto korjasi mielipiteitämme parempaan suuntaan.

Takana on Kreikan supervikonloppu. Perjantaina 23. lokakuuta Helsingin **Eurooppasalissa** saimme ison tietopaketin Kreikasta, nyt positiivisessa merkityksessä. *Social Co-operative Enterprice Ellada Pantou*,

Kreikka kaikkialla -järjestö toi meille perustajansa, muusikko **Thomas Sopilidisin** johdolla hienoa taidetta, paljon asiaa ja keskustelun aiheita kulinaristisia nautintoja unohtamatta. Festivaalin puheenvuoroissa muisteltiin menneitä, katsottiin tulevaisuuteen, tarkasteltiin Kreikan ylivoimaisuutta kesän ykkösmatka-kohteena, myös kulttuuri oli vahvasti esillä. Kansojemme ystävyys, hyvät suhteet, ja niiden pitkä historia – kaikkia näitä käsiteltiin päivän mittaan.

Lauantaina juhliittiin kunnolla: Suomi-Kreikka-yhdistysten liitto täytti 35 vuotta. Syötiin, juotiin, tanssittiin, kuunneltiin hienoa musiikkia, ja monet saivat lisäetuna mukavia arpajaisvoittoja, jopa hotellipaketteja Kreikkaan. Liitto vastaanotti onnitteluja täpötäydessä ravintola Kaisaniemessä. Kreikan ERT3-tv-kanava tallensi perjantain ja lauantain tapahtumat *Diaspora*-ohjelmaa varten. Oli siinä kuvausryhmällä ihmettelemistä kun me suomalaiset ponkaisimme tanssimaan ensimmäisten kreikkalaisävelten kajahtaessa!

Yhdistyksen hallitus on suunnitellut seuraavaa vuotta ja sen toimintaa. Yhdistyksen juhlatvuosi 2017 on työn alla, silloin täytämme 60 vuotta. Ensi vuoden alkupuolen lehdissä saatte lisätietoa juhlinnan ajankohdasta.

Uutena ideana otamme myyntiin aivan ihania, täysin orgaanisia käsisaippuista. Myyntituloista pieni osa tulee yhdistyksemme hyväksi. Lukekaa lehdestä lisää ja tulkaa hankimaan mukavat joululahjat, joko ravintolapäivänä 21. marraskuuta, syyskokouksen yhteydessä 26.11. tai sitten erikseen sovittavana aikana toimistolta. Asiasta lisää sisä-sivuilla, siellä on myös kuvia näistä upeista saippuista. Ravintolapäivänä on myynnissä myös kreikkalaisia elintarvikkeita ja kreikkalaisia vuosikalentereita.

Tapaamisiin siis 21. marraskuuta (ravintolapäivä) ja 26.11. (syyskokous). Tervetuloa myös ostoksille!

Vuoden lähetessä loppuaan toivotan jäsenille ja kaikille Kreikan ystäville

*Rauhallista Joulua ja Hyvää alkavaa
vuotta 2016.*

Allu Lamminen
puheenjohtaja

Istun Kulttuuritalolla pidettävässä Maria Farandourin konsertissa ystäväni Pickyn kanssa. Ystävyytemme on jatkunut yli 40 vuotta. Nyt, lokakuisen merkkipäivänsä kunniaksi, hän on saanut yhdistykseltä lahjaksi lipun Marian konserttiin. Tästä on puhuttu jo kauan, pitkään, hartaasti ja vuolaasti.

Picky tapasi Marian

Konsertin järjestäjältä, **Jussi Korhose**lta kysyin, josko **Picky** voisi konsertin väliajalla päästä tapaamaan itse tähteä. Tämän yllätyksen paljastin juuri ennen konsertin alkua.

Taukuhuoneeseen päästyämme tapamme **Maria Farandourin** istumassa, ja Picky pääsee kertomaan hänelle ihailustaan ja rakkaudestaan sekä Mariaa, musiikkia että **Mikis Theodorakista** kohtaan.

Tämä ystäväni, verbaalinen suihkulähde, hukuttaa Marian suitsutukseen ja ylis-

tykseen. Maria kai yritti välillä sanoa jotakin, mutta ei ehtinyt sillä tulivuoren laavan lailla rakkaus ja ihailu valui hänen ylitseen.

Paikalleen jähmettyneenä hän kuulee ylistyksen kreikaksi, joka varmennetaan vielä englanniksi. Jussi ehdottaa, että taiteilija saisi nyt hetken omaa aikaa, mutta se lause pysähtyy puoleen metriin.

Jos buzukiassa laulajalle viskellään neilikoita, Marian päälle kaadettiin nyt saavillinen ruusuja. Hän istuu kuin kivettyneenä paikoillaan, henki sentään kulkee.

Syyskuisen Maria Farandourin konsertin väliajalla Pirkko "Picky" Smedberg, 90, pääsi tapaamaan ihailemaansa tähteä Kulttuuritalon taukuhuoneeseen. Upean konsertin ohjelmisto koostui Mikis Theodorakisin, 90, tuotannon helmistä. Laulujen sanat oli kääntänyt Jussi Korhonen.

Kotimatalla Picky on huolissaan siitä, saiko hän tarpeeksi selvästi sanotuksi kuinka rakastettu ja mahtava tämä laulajatar on.

Picky, rakas ystäväni, ihan varmasti meni perille. Ja jos et sinä voi koskaan unohtaa tätä uskomatonta tapaamista Maria Farandourin kanssa, voin vakuuttaa sinulle, ettei hänkään unohtaa.

Christina
Kuvat Eero Nokela

YHDISTYKSEN TAVERNA AVATAAN JÄLLEEN!

Taverna on avoinna ravintolapäivänä,

La 21.11. klo 11-13

(tai niin kauan kuin tarjottavaa riittää) yhdistyksen toimistossa.

Raitiovaunut 9 (pysäkki Kotkankatu) ja 3 (pysäkki Linnanmäki).

KEITTOLOUNAS 5 €

Myytäväenä myös käsintehtyjä, **KORKEALAAUUISIA SAIPPUOITA** (tarkemmin toisaalla tässä lehdessä) hintaan 7 €/kpl. Käteismaksu.

Tervetuloa!

Pikku- joulujuhla

yhdessä Helleenien kanssa ravintola **Bergyddanissa**, Vanhankaupungintie 3, 00560 Helsinki

LAUANTAINA 12.12.2015 KLO 18-02.

Illalliskortti 35 €, mihin sisältyy kolmen ruokalajin illallinen ja ohjelma.

ILMOITTAUTUMISET ti 1.12. mennessä s-postilla suomi.kreikka@welho.com tai puhelimitse **Marjukka Lehtinen, puh. 050 582 1464**. Illalliskortit maksetaan Helsingin Suomi-Kreikka-yhdistyksen tilille: FI89 2001 3800 0441 40 viitenumera 58913. Maksun pitää olla yhdistyksen tilillä viimeistään 7.12.

Tervetuloa!

Muusikko Evangelos Velentzas (vas.), Ellada Pantou -festivaalin presidentti, muusikko ja lauluntekijä Thomas Sopilidis sekä Kreikan valtion Tukholman-matkailutoimiston johtaja Stavroula Skaltsi esitelmöivät Eurooppasalissa.

Ellada Pantou – Kreikka kaikkialla

SUURI MENESTYS

Onkohan Kreikassa enää mitään muuta kuin finanssikriisiä? Kysymys pulpahti väistämättä Kreikan ystävien mieleen viime kesänä, kun suomalaiset ratkaisujen eräissä vaiheissa kreikkalaisten tunteet pintaan – ja myös päinvastoin, pohtii liiton puheenjohtaja Yrjö Viinikka menestyksekkään Ellada Pantou -festivaalin jälkeen.

Suomi-Kreikka-yhdistysten liitossa oli jo tälle vuodelle suunniteltu näyttävää konsertti- tai muuta yleisötapahtumaa, jonne jälleen Kreikan ystävät voisivat kokoontua maamme eri kolkista liiton 35-vuotista taivalta hyvänä syynä käyttäen. Juuri näihin aikoihin tuli Kreikasta tiedustelu *Ellada Pantou -festivaalin* järjestämiseksi Suomessa.

Ellada Pantou (*Kreikka kaikkialla*) on osuustoiminnallinen järjestö, joka edistää mm. uusien yritysten pääsyä ulkomaisille markkinoille, kulttuurien välistä vuorovai- kutusta ja keskinäistä ymmärtämystä. Aikaisemmin järjestön festivaaleja on pidetty mm. Saksassa, Norjassa, Hol- lannissa ja Belgiassa. Mukana on aina ollut kreikkalaisten paikallisia järjestöjä. Suomessa mukaan tulivat myös Kreikan ystävyysyhdistykset.

◀ *Varapuheenjohtaja, ravinto- loitsija Kimon Papadopoulos (vas.), Thomas Sopilidis ja liiton puheenjohtaja Yrjö Viinikka. Ella Pantou -festivaali toteutettiin Kreikan kulttuuriministeriön suojeluksessa. Kreikan ERT3- tv-kanava kuvasi festivaalin ja lauantain Kaisaniemen tapahtumat Diaspora-ohjelmaa varten. Järjestön edustajana Suomessa toimii kaikkien tuntema Kimon Papadopoulos.*

Ellada Pantoun presidentti on muu- sikko ja lauluntekijä **Thomas Sopilidis**. Suomessa järjestön edustajana toimii kaikkien tuntema **Kimon Papadopoulos**. Pitkien skypettelyjen ja viestittelyjen jäl- keen päädyimme kaksipäiväisen festivaalin järjestämiseen. Perjantapäivänä olisi *Eurooppasalissa* taidenäyttely ja esitelmää kreikkalaisesta keittotaidosta, maiden välisistä suhteista, Kreikan kulttuurin näky- vyydestä Suomessa sekä kaikkein tun- netuimmasta eli suomalaisten turismista Kreikassa. Lauantaina siirryttäisiin ravin- tola *Kaisaniemeen*, jossa olisi jälleen sa- ma taidenäyttely esillä sekä sitten se var- sinainen eli liiton 35-vuotisjuhla.

Kävimme elokuussa Kreikassa ja tapa- simme *Ateenassa* myös Thomas Sopili- diksen. Kriisin vaikutukset ovat näkyvissä Ateenassa suljettuina liikkeinä, ja mm. ker- jääminen oli silmiinpistävästi yleistynyt. Mutta toki siellä eletään myös normaalia elämää. Joitakin konsertteja oli peru- tettu, mutta varsinkin viikonloppuisin kulttuuria on edelleen runsaasti tarjolla, suurkaupungin malliin. Suomalaisuuskaan ei enää herättänyt vihamielisiä reaktioita.

Keittotaidosta matkailuun

Kreikkalaisen keittotaidon historiasta saimme kuulla perjantaina mahtavan tietopakettin. **Akis Staboulis** ei suinkaan aloittanut antiikin ajoista, vaan esihisto-

riallisesti ihmisistä. Saimme kuulla eri alueiden paikallisista piirteistä ja naapu- reilta varastetuista resepteistä. **Pinja Rosenberg** kasvisravintola Veggiestä ja **Evangelos Patouchas** *El Grecosta* toivat esille heille läheisiä aiheita kreikkalaisesta, tunnetusti maailman terveellisimmistä ruokavaliosta. **Eleftherios Gavrielides** on edelleen tärkeä yhteistyökumppani kaikille Kreikan ystäville. Ilman hänen avu- liaisuuksiaan monet juhlat olisivat jääneet järjestämättä, kuten nyt tämäkin festivaali.

Suomen ja Kreikan yhteistyötä voitiin todeta harjoitetun jo yli 100 vuotta. Krei- kassa tutkijoiden kohteena ovat olleet ennen kaikkea antiikin Kreikka. Tätä on olennaisesti edistänyt vuonna 1984 per- rustettu *Suomen Ateenan instituutti*, josta kertoi pääsihteeri **Manna Satama**. Kimon Papadopoulos oli koonnut mielenkiintoisia tarinoita Suomeen muuttaneista keikka- laisista, ja Suomen Helleeneistä saimme kuulla **Eleftheria Boudurin** ja **Nikos Maniaksen** esityksissä. Oma aiheeni oli Suomi-Kreikka-yhdistysten historiikki al- kaen vuonna 1957 perustetusta Helsingin yhdistyksestä tähän päivään asti.

Alkuaikoina ihmisiä veti Kreikka- yhdistyksiin yhteinen kiinnostus antiikin kulttuuriin. Pääosa yhdistyksistä on perus- tettu 1980- ja 1990-luvuilla, jolloin elettiin kreikkalaisen kulttuurin kulta-aikaa musiik- kissa, kansantansseissa, elokuvissa, kir- jallisuudessa ja muilla taiteen aloilla. Näi- hin pääsi myös entistä helpommin tutus- tuman paikan päälle, kun samoihin aikoihin lisääntyivät matkustusmahdollisuudet olennaisesti tilauslentojen avulla.

Professori **Sofia Pantuvaki** ja dra- maturgi **Janne Pellinen** kertoivat, miten ovat käsitelleet pari tuhatta vuotta vanhaa *Antigone*-draamaa nykyajan keinoin. Kirjai- lija ja kääntäjä **Markku Pääskynen** kävi läpi nykykreikasta suomennettua kirjallisuutta hyvin tiedostaen pienten kielten pulmal- lisuuden: usein on tyydyttävä käännök- seen englannin tai muun maailmankielen kautta. Hyvin tuntemamme muusikko ▶

Heti kun Mama Ellada -show alkoi, täyttyi ravintola Kaisaniemen lava innokkaista tanssijoista. Oli siinä kreikkalaisella tv-ryhmällä ihmettelemistä! Thomas Sopilidisin yhtye esiintyi myös suomalaisen Antama-orkesterin kanssa, ja hyvinhän se sujui.

Antama tahditti yleisötansseja muun muassa pontoslaisilla tansseilla. Oikealla muusikko Meri-Sofia Lakopoulos. Kiitos kaikille hienosta illasta!

► **Evangelos Velentzas** kertoi vielä värikäästi kreikkalaista musiikkia soittavista suomalaisista yhtyeistä.

Viimeisenä osana käsiteltiin myös Kreikan matkailua. Näimme upeita videoita, ja matkailutoimittaja **Eero Nokela** kertoi suomalaisten turismista Kreikassa. Suurimmillaan lähes 200 000 suomalaista on käynyt vuosittain valmismatkalla Kreikassa, joten varsin monille suomalaisille Kreikka on hyvin tuttu, joillekin jopa kuin toinen kotimaa.

Tunnelma katossa Kaisaniemessä

Kaisaniemeen oli lauantai-iltana saapunut parisatapäinen juhlijajoukko sekä pääkaupunkiseudulta että maakunnista. Myös paikallisia kreikkalaisia ja mm. gastronomiamessujen vuoksi suomalais-kreikkalaisen kauppakamarin jäseniä oli paikalla. Ravintola oli pannut parastaan, ja ruoka oli todella maistavaa.

Virallisen avauksen aikana liiton tänä vuonna juhlivat jäsenyhdistykset Turusta (40 vuotta) ja Kemistä (25 vuotta) saivat viirinsä. Vaasalainen *Meltemia*-tanssiryhmä

esitteli upeaa tanssitaitojaan. Ryhmää on käynyt opettamassa mm. ateenalainen **Vasilis Harassopoulos**, ja lisäoppia on haettu muualtakin Kreikasta.

Illan kohokohta oli Thomas Sopilidiksen (laulu, busuki ja baglama), **Loukia Valasin** (santuri ja laulu) sekä **Mikaella Papachrysanthoun** (canon, laulu) muodostaman yhtyeen tunnin mittainen musiikkishow *Mama Ellas*. Tanssikansa riensi välittömästi karkeloimaan, kun tuttuja keikkalaisia sävelmiä tulvehti esille. Illan loppupuolella nähtiin myös ateenalaisten ja paikallisten kreikkalaisten muusikoiden hienosti soivia yhteisesityksiä. Tunnelma oli hyvin vapautunut, ja tästä onkin hyvä jatkaa taas kohti uusia yhteistyön haasteita.

Teksti Yrjö Viinikka
Kuvat Eero Nokela

Lähikuvassa pontoslainen

Liiran mestari Polys Pavlidis

Polys Pavlidis on pontoslaiunen muusikko. Hän soittaa Pontoksen liiraa, jota kutsutaan myös nimellä kemenche. Esiintymisten lisäksi Polys opettaa liiransoittoa ja toimii Pontoksen musiikin välittäjänä seuraaville sukupolville.

Tapasin **Polys Pavlidisin** vuonna 2008 Thessalonikin esikaupunkialueella, missä hän opettaa Pontoksen kreikkalaisten yhdistyksessä *Elefterio Kordelion*. Uudestaan tapasin Polyn marraskuussa 2011, jolloin kävin taas hänen opetuksessaan, ja nyt kesällä 2015 jälleen. Tällä kertaa tapaaminen oli lyhyt, sillä olin vain päivän matkalla Thessalonikissa. Tapasin myös Polyn perheen ja sain mahdollisuuden tehdä haastattelun. Perheeseen kuuluvat vaimo **Keti** ja aikuiset pojat **Savvas** ja **Hristos**.

► Olin vuonna 2008 päättänyt ostaa Pontoksen liiran ja hankkia oppituntejakin kyseisessä soittimessa. Liiran perusteiden oppiminen vaati tahdonvoimaa. Tunneilla opin Polyilta liiran soiton alkeet ja lauluja Pontoksen murteella. Halusin Polyn oppivan jotakin myös Suomesta, ja niin kävi että tunneilla lauloimme liirojen säestyksellä karjalaisia runonlauluja. *Sorsa soitti kanteleella* on Polylla vieläkin muistissa.

Tahdonvoimaa löytyy Polyiltakin. Kun tapasin hänet vuonna 2008, ei hän vielä kirjoittanut nuoteille kovin paljon. Kun tapasin hänet uudelleen vuonna 2011, hän jo julkaissut kirjan *Eis ixon lyras*, lyran sävelillä. Se sisältää 280 perinteistä pontoslaislaulua nuotinnettuna.

Tämä vaikutti uskomattomalta. Vainnäkö, minkä Poly oli tehnyt ja päätös oppia nuotit ja kirjoittaa laulut ylös, oli onnistunut.

Mitkä olivat motiivit tähän hankkeeseen?

”Tarve ilmaista rakkauteni Pontoksen musiikkiin, kuten myös vastuuntunto ylläpitää kulttuuria ja perinteitä johtivat minut tallentamaan nämä isänmaani musiikilliset rikkaudet nuottiviivastolle yksiin kansiin, jotta ne säilyisivät ja leviäisivät nuorempien sukupolvien keskuudessa.”

Kauanko siinä meni aikaa?

”Tämä hanke kesti noin kaksi vuotta ja valmistui vuonna 2011.”

Missä iässä päätit, että sinusta tulee muusikko?

”Kuillessani isäni soittavan liiraa sanoin, että minäkin isoksi kasvaessani soitan liiraa. Siis ihan siitä lähtien kun kuulin liiran äänen, halusin soittaa liiraa. Olin kuullut muitakin musiikkityylejä, mutta

pontoslainen musiikki oli se minkä avulla saatoin ilmaista itseäni. Olen itseoppinut liiransoittaja ja laulaja.”

”Kummatkin poikani ovat muusikoita. Vanhin poikani Savvas on valmistunut Thessalonikin tieteellisestä ja taiteellisesta yliopistosta ja lisäksi jatko-opiskellut Royal college of music and dramassa Cardiffissa Englannissa. Nuorempi poikani Hrtistos opiskelee musiikkia Joonian yliopistossa (Ιόνιο πανεπιστήμιο) Korfulla.”

Mitkä ovat Pontoksen musiikkia soittavan muusikon haasteet tänä päivänä?

”Tänään, kun kaikki ympärillä muuttuu ja globalismi näyttää nielevän kaiken ja muuttaa kaiken myllyssä muodottomaksi massaksi, on pontoslainen muusikko haasteen edessä säilyttääkseen musiikkinsa ja identiteettinsä. Sen, jonka hän oli säilyttänyt Pontoksessa muuttumattomana satoja vuosia Ottomaanien valtakunnan aikoina, sen, mikä hänen tulee säilyttää muuttumattomana myös tulevaisuudessa.”

Kuulin hiljattain laulun, jonka olit tehnyt jo vuonna 2010, Wars around the world. Mikä on tarina laulun takana?

”Syvä suruni ja epätoivoni nähdessäni sotia, ja se etten voi tehdä mitään auttaakseni, sai minut tekemään tämän laulun, jotta voisin itkeä ja ilmaista suruni. Kuitenkin, jos kuuntelet laulun sanat huolellisesti, jää lopuksi jäljelle toivon kipinä, sillä haluan uskoa, että asiat voivat mennä parempaan suuntaan tällä planeetalla. Minusta tuntuu kuitenkin pahalta, koska tänäkin päivänä on sotaa, ja tänäänkin kuolee ihmisiä. Tänäänkin on pakolaisia, niin kuin mekin olemme pakolaisia vuoden 1922 tapahtumista johtuen.

”Haluan rauhaa maailmaan. Toivoisin, että kirjoittamani laulu *Thelo na grafo gia tin eirini* (haluan kirjoittaa rauhasta) olisi viimeinen sodasta kertova laulu.”

Perhekuivassa Hristos (vas.) äiti Keti, kirjoittaja Meri-Sofia ja Savvas Pavlidis.

Θέλω να γράφω για την ειρήνη για τη χαρά και το καλό θέλω να νιώθω χαρά μονάχα μες την ψυχή και το μυαλό.

Θέλω να βλέπω χαρά στα μάτια και χαμογελαστά παιδιά και όχι μάτια χίλια κομμάτια κορίτσια μ' άνηθα στα μαλλιά.

Θέλω στα όνειρα λουλουδία μόνο χαρούμενα τραγούδια παιδιών φωνές στη γειτονιά και όχι κλάμα, πουθενά.

*Πόλως Παυλίδης
(Πολύκαρπος Β. Παυλίδης)*

Thdon kirjoittaa rauhasta ilosta ja hyvästä; Haluan tuntea ainoastaan iloa niin sielussani kuin mielessäni

Haluan nähdä ilon silmissä nauravia lapsia enkä särkyneitä silmiä neitoja kukkia hiuksissaan

Haluan uniini kukkasia vain iloisia lauluja ääniä lasten naapuruston enkä itkua missään

*Polys Pavlidis
(Polykarpos B. Paulidis)*

Teksti ja kuvat Meri-Sofia Lakopoulos

Kohtaamisia Domna Samioun kanssa

Domna Samiou
(Δόμνα Σαμίου, 1928-2012)
oli kreikkalaisen kansan-
musiikin "Grand Old Lady".
Hän oli suuri jo silloin kun
hän julkaisi ensimmäisen
oman levynsä 1972,
Eero ja Vuokko Heimolinna
kertovat. Heistä tuli
lopulta elinikäiset ystävät
laulajan kanssa.

Domna Samioun suurin merki-
tys kreikkalaiselle musiikille on
hänen vuosikymmeniä jatkunut
kansanmusiikin tallennustyönsä, jonka
hän aloitti jo 1963. Hän kiersi ympäri
maata kelanauhurin kanssa ja tallensi
sekä lauluja että instrumenttimusiikkia.
Hänen perintöään vaalimaan perustettiin
1981 laivanvarustaja **Niarchoksen** avus-
tuksella *Domna Samiou Greek Folk Music*
Assosiation.

Domna siis ensin keräsi ja ryhtyi sitten
itsekin esittämään keräämiään lauluja,
jolloin suurella yleisöllä oli mahdollisuus
kuulla näitä studiotasoisina esityksinä.
Uransa alkuvaiheessa vuodesta 1954
hän työskenteli vuosia radiotoimittajana

*Domna Samiou, 56,
kaikessa komeudessaan
Kulttuuritalolla 1984.*

Thekla Kittoun ravintolassa Galateiassa Exarchiassa 1994. Mukana Domnan kanssa mm. Theklan ex-mies Lambros, sisko ja tämän lapsi. Tietenkin pyysimme Domnaa laulamaan kaikkien iloksi Tsivaerin.

Kansallisen musiikin osastolla. Saman-
aikaisesti hän oli **Simon Karas** -kuoron
jäsen. Myöhemmin 1976-77 hän teki
musiikkiohjelmia televisioon. Karas myös
opetti hänelle paljon musiikista ja musiikin-
tutkimuksesta. Simon Karas (1905-1999)
oli itsekin tunnettu musiikintutkija ja
perheittynyt erityisesti Bysantin musiikin
traditioon.

Domna Samiou syntyi Ateenan Kesa-
rianissa 12.10.1928 ja kuoli leukemiaan

10.3.2012 kotonaan Ateenan Nea Smir-
nissä 84-vuotiaana. Domnan äiti oli Vähän-
Aasian pakolaisia, joten Anatolian musiikki
oli lähellä hänen sydäntään. Kahdesta
Vähän-Aasian traditioon perustuvasta
laulusta tulikin hänen "nimikkolaulujaan",
jotka olivat mukana lähes kaikissa konser-
teissa: *Ehe ja Panaia* (Έχε γειά Παναγιά)
ja *Tsivaeri* (Τσιβαέρι). Konserttilistan mu-
kaan hän piti urallaan yli kolmekymmentä
konserttia teemana pelkästään Vähän-
Aasian musiikki.

Ensimmäisen kerran saimme
kuulla Domnaa konsertissa,
joka pidettiin vuonna 1979
Tukholmassa. Täältä ostimme
ensimmäisen Domna Samiou
-levymme ja saimme siihen
häneltä asianmukaisen nimi-
kirjoituksen. Levyllä oli erityi-
sen sytyttävä ipirosalainen ▶

*Joululomalla
Ateenassa 1991. Tapasimme
Domnan Sintagmalla.
Mukana lapset Niko ja Sara.*

με τις πιο θερμές μου
 εύχές στον Έρω και την
 οικογένειά του, για ένα
 χαρούμενο και ειρηνικό μέλλον
 1993
 από τη Δόμνα
 με αγάπη 19/12/92

Domna lähetti levynsä *Tragoudia tis Ksenitias (Τραγούδια της Ξενιτιάς)* uudenvuoden toivotuksin 1993.

Domnan Suomen-vierailut

Joensuu Song Festival sai vieraakseen Domnan 1991. Sinne emme

ehtineet, kun olimme Kreikassa – kuten aina kesäisin.

Samana vuonna 1991 vietimme perheen kanssa joululomaa ensimmäistä kertaa Kreikassa. Varsinainen joulujuhla oli ystäväperheen – oikeastaan suvun – luona Vouliagmenissa. Domnan ehdimme kuitenkin tavata Ateenassa.

Kesällä 1993 olimme tutustuneet Helsingissä **Thekla Kittouun**, kyproslaiseen dokumentaristiin ja toimittajaan. Hän oli tullut EU:n rahoittamaan elokuvaseminaariin. Domna oli antanut hänelle yhteystietomme, ja hän otti yhteyttä. Vietimme yhteisen lämpimän kesäkuisen viikonlopun autiossa Helsingissä. Theklalla oli Ateenan Exarchiassa kyproslainen ravintola *Galateia*. Nautimme siellä hauska illasta heinäkuussa 1994 Domnan, Theklan ym. seurassa.

Vuonna 2003 Domna orkestereineen vieraili Kaustisten kansanmusiikkijuhlilla. Olimme tietysti paikalla ja tietenkin konsertin lopuksi laulettiin *Ehe ja Panaia*.

Museo Ellenikon Laikon Organon (Μουσείο Ελληνικών Λαϊκών Οργάνων) Plakassa kerää soittimia, mutta museo järjestää myös musiikinopetusta. Domna oli ollut siellä opettajana jo vuodesta 1994. Olimme molemmat museon pihalla kesäkuussa 2005 kuuntelemassa oppilaiden kevään päättäjäiskonserttia ja veimme suomenterveiset. Niin siinä kävi, että yleisö vaati Domnaa laulamaan lopuksi tun-

- ▶ laulu *Vasilikos tha jino (Βασιλικός θα γίνω)*, jonka opettelimme heti laulamaan.

Vuonna 1982 perustettu *Kreikan kulttuurin tuki*-yhdistys halusi järjestää kreikalaisen musiikin konsertteja Suomessa. Siihen mennessä täällä oli nähty vain **Mikis Theodorákis** solisteineen. Me yhdistyksessä halusimme järjestää kokonaisen Kreikan kulttuuriviikon. Tämä toteutui 26.3.–1.4.1984. Kulttuuriviikolla esiteltiin Kreikan kirjallisuutta, arkeologiaa ja tietenkin musiikkia. Kulttuuriviikon pääesiintyjäksi kutsuimme Domna Samioun orkestereineen. Hän toi vielä mukanaan **Eleni Tsaúlin** 16-henkisen tanssiryhmän. Domna piti konsertit Kulttuuritalolla, Lepakossa (lastenkonsertti) ja Tampereen yliopistolla. Koko viikko kulminoitui lauantaina 31.3. *Suureen tavernailtaan* Lepakossa, jossa yli neljäsataa vierasta nautti korkeatasoisesta kreikkalaisesta ruoasta ja Domnan orkesterin soitosta. Tanssilattialla oli ahdasta. Itsekin esiinnyin siellä buzukia soittaen ja laulaen ja Domnaa hämmästyttäen. Siitä alkoi tuttavuutemme.

Domnaa oli vaikea tavata, kun kävimme Kreikassa pääasiassa kesäisin ja silloin hän oli kiertueilla poissa Ateenasta. Pyrimme kuitenkin säännöllisesti olemaan puhelinyhteydessä.

Domna Kaustisten kansanmusiikkijuhlilla 2003. Domnan vieressä hänen sihteerinsä Eleni. Takana Eero ja Vuokko Heimolinna, jutun kirjoittajat.

nuslaulunsa *Ehe ja Panaia*, jonka kertosa-keisiin me kaikki innolla osallistuimme: *Ehe ja Panaja – ta milisoume – oneiro itane – ta lismonisame*.

Viimeisen kerran Domna Samiou orkestereineen ja tanssiryhmineen esiintyi Helsingissä Kulttuuritalolla toukokuussa 2004. Konsertilla juhlistettiin Kyproksen liittymistä Euroopan unioniin. Konsertin jälkeen oli jatkot elintarviketukkuliike E. Gavrielides Oy:n toimitiloissa. Mahtava pihajuhla vietettiin monisatapäisen yleisön kanssa syöden, juoden ja tanssien. Domna oli tuonut mukanaan kyproslaisia kansansoittajia sekä nuoren ja lupaavan laulajan, bysanttilaisen musiikin taitajan **Zaharias Karounisin**.

Sitten Domna sairastui ja lopetti konserttoinnin 2005.

Vietimme kesät yleensä kylässämme Mitzelassa, Voloksen lahden rannalla. Sieltä soitin usein suomenterveiset Domnalle keskusaukion puhelinkioskista. Kesän 2011 puhelinsoitto on jäänyt erityisesti mieleen. Juttelimme rebetika-musiikista, josta itse kovasti pidän. Domna kysyi suosikkisävelmääni, johon vastasin: *Papa-joannun Prin to Harama*. Sitten lauloimme yhdessä ensimmäisen säkeistön puhelimeen – minä Mitzelassa, Domna Ateenassa.

Molemmat Domnan lempikappaleet ovat jo vuosia kuuluneet orkesterimme *Laiki Familian* ohjelmistoon.

Teksti Eero ja Vuokko Heimolinna

Me kreikkalaiset ja suomalaiset

Otsikossa ei ole painovirhettä, meillä on PALJON yhteistä.

Niin kuin tiedämme, Kreikka on edelleen suomalaisten eniten suosima kesälomamaa. Olisi se varmaan talvilomamaakin, jos Välimeri ja Kreikan saaristo ulottuisivat pitemmälle etelään.

Minulla on ollut ilo seurata Kreikanmatkailumme paisumista kauan. Se on kuin aallokko, joka on muuttunut korkeammaksi ja vahvemmaksi kesä kesältä, ja minä vyöryin siinä kasvavien aaltojen harjalla Kreikkaan ja takaisin, Kreikkaan ja takaisin, vuosi vuodelta ja joskus tiheäm-

minkin. Ilon kumppaniksi on puseroon nyt tullut suru, kun Kreikalla menee huonosti. Vaikka kyllähän meilläkin menee huonosti, olkoonkin että vähän vähemmän huonosti.

Meillä on paljon yhteistä. Me asumme Euroopan koillisessa nurkassa ja meillä on puskurimaan historia. Olemme olleet yhteydessä niin länteen kuin itään. mutta itärajan takaa tulleista on ollut huonohkoja kokemuksia.

Kreikkalaiset asuvat Euroopan kaakoisessa nurkassa, ja rauhatonta on heilläkin ollut. He ovat olleet liikkuvaisempia

kuin suomalaiset eivätkä ole jääneet odottelemaan yhteydenottoa. On menty niin itään kuin länteen, mutta itäsuunta ei vuosisatoihin ole ollut enää suosittu. Onhan meiltäkin lähdetty hakemaan muualta parempaa elämää, valtaosin länsisuunnasta, mutta historiassa me olemme kreikkalaisiin verrattuina myöhäisiä.

Meidän ilmastomme ovat erilaiset, mutta molemmilla mailla on saaristo, joka turhaan hakee vertaistaan Euroopassa.

Molemmat maat ovat kärvistelleet vieraan vallan alla, vaikka Kreikka selvisi lyhyemmällä ajalla.

Tämä kaikki ei vielä riitä meille selitykseksi siihen, miksi me niin rakastamme Kreikkaa ja kreikkalaisia. Suomalaisia on keuhuttu ystävällisiksi ja vieraanvaraisiksi. Kreikassa vieras on Herran lahja ja vieraanvaraisuuden laki pyhä – vaikka paisunut turismi on pakostakin kolhinut Tervetuloa-kilpiä.

Suomalaiset ovat ujoja ja kreikkalaiset kaikkea muuta. Niinpä suomalainen on onnellinen, kun ujustelemaan kreikkalainen avaa sylinsä ja vetää piiriinsä. Kyllähän italialainenkin tekee niin, mutta hänellä on rajansa: Ei meille kotiin!

Kreikkalainen avaa kotinsakin oven, ja niinhän tekee suomalainenkin, ainakin se on kuulunut meillä maatalousyhteiskunnan kulttuuriin. Maatalouspuolella vieraanvaraisuuden perinne Kreikassakin on kehittynyt. Tietysti kreikkalainen on kaupallisesti lahjakkaan kansan jäsenenä nopeasti myös havainnut ansaintamahdollisuuden. Mutta eikös meilläkin maatilamatkailu ole alkanut kasvaa, tosin hitaasti, kuten meillä on tapa.

Tämä suomalaisten ujous, se on kyllä historiaa. Suomalaisilla suu käy melkein kuin kreikkalaisella. Siihen ei tarvittu kuin vähän teknistä apua. Ei se kylläkään johdu kasvaneesta yhteydenpidosta kreikkalaisten kanssa. Muutoksen sai aikaan kannnykkä.

Teksti Rauni Vornanen

LYHYESTI • L

✓ Matka 2016 kutsuu

Uusi vuosi alkaa perinteisesti kansainvälisillä **Matka 2016** -messuilla Helsingin Messukeskuksessa Länsi-Pasilassa. Suomi-Kreikka-yhdistysten liitolla on siellä osasto ystävyysseurojen lohkolla. Helsingin yhdistys on tietysti mukana, tervetuloa joukolla tapaamaan. Merkitse muistiin päivämäärät **21.–24. tammikuuta** (to-su; torstai on ammatillaispäivä). Suunnitelmista on perinteinen matkailuilta yhdistyksen toimistossa kevättalvella, siitä tarkemmin seuraavassa jäsenlehdessä ja yhdistyksen kotisivuilla.

✓ Kaunis kreikkalainen vuosikalenteri

Suomalais-kreikkalaisia vuosikalentereita voi ostaa ravintolapäivänä 21. marraskuuta yhdistyksen toimistosta, Inkoonkatu 7, Alppila. Kuvat kalenteriin on lahjoittanut pitkään *Rodoksella* asunut taitelija **Kaisa Sovero**. Kalenterit maksavat toimistolta ostettuna 15 euroa. Tuotto käytetään Kreikassa vähävaraisten lapsiperheiden ruokahankintoihin *Solidaari ry:n* valvonnassa. Kalenteri on mainio joululahja, joten nyt äkkiä ostoksille ennen kuin loppuvat.

✓ Uutta Kreikassa kesällä 2016

Matkanjärjestäjät myyvät jo hyvää vauhtia ensi kesän valmismatkoja. **Apollomatkojen** uutuuskohteet ovat *Karpathos* ja *Sivota Pargan* pohjoispuolella. **Aurinkomatkat** vie *Kreetalle Eloundaan, Kosin Kardamenaan*, ja järjestää saarihyppelyä *Santorinilta Naxokselle* ja *Parokselle* (pysähtyä voi viime mainituilla saarilla). Uutta ovat lisäksi *Rodoksen* joogakurssit ja *Crossnature*-harjoitukset *Rodoksella* ja *Kreetalla*. **Finnmatkojen** uutuuskohde on *Zakynthos*. **Tjäreborg** lentää ensi kesänä myös *Heraklioniin* Kreetalla ja tarjoaa uusina kohteita, kuten *Makrigialos, Ierapetra, Hersonissos, Agios Nikolaos* ja *Rethymnon*.

Uusi jäsenetuliike: Kosmos Design

Koko maailma täällä

Turha lähteä hakemaan sitä **Kreikasta**, sitähan on jo meillä. On taidetta, keramiikkaa, lahjatavaroita, t-paitoja mytologiaprintillä. On hunajaa, mastikaa, oliiviöljyä kauniissa keramiikkaruukussa. Kauniita käsin koristeltuja puuvillamekkoja **Andros**-saarelta.

Kirjavat kangaskassit rivissä tuovat tuulahduksen lomamaastamme. Myös saippuat ja kasvuotteet löytyvät. Tuotteita on joka puolelta Kreikkaa.

Kauppan nimi on *Kosmos Design* ja se sijaitsee Helsingin **Eirassa**.

Kosmos Design sijaitsee Kapteeninkatu 7:ssä. Liike on avoinna 10 – 18, la 10 – 15. Yhdistyksen jäsenet saavat tuotteista 10 %:n alennuksen.

Ateenasta pari vuotta sitten Suomeen muuttaneet **Evi Vasiliadu** ja **Jorgos Karamidas** (kuvassa) tekivät rohkean päätöksen elämässään jättäessään työpaikat pankissa ja muuttaessaan tänne. Syy muuttoon oli osittain siinä, että he halusivat 5- ja 8-vuotiaille lapsilleen hyvän koulutuksen, ja sitä on tarjolla Suomessa. Molemmat lapset käyvät suomalaista koulua.

Perustamalla yrityksensä tänne Evi Vasiliadu ja Jorgos Karamidas haluavat esitellä suomalaisille jotain erilaista, kreikkalaista designia.

Onnea ja menestystä uudelle kauppiaspariskunnalle.

Teksti ja kuvat Christina Walli

Näitä kauniisti koristeltuja saippuuita voit ostaa yhdistyksen toimistosta ravintolapäivänä, la 21. marraskuuta 7 eur/ kpl (käteismaksu). Tervetuloa joukolla ostoksille!

Mainio joululahja!

Osta Kreikka-saippua!

”Olemme Kreikan innoittamina uusineet saippuan mallin perusteellisesti, ja nyt saatavilla onkin cupcake-mallisia saippuaherkkuja, jotka on koristeltu kauniisti”, kertoo **Heidi Walli, RabbitMama-kosmetiikkayrityksen perustaja.**

Heidin pieni saippuatehdas sijaitsee Helsingin keskustassa. Kaikki tuotteet valmistetaan käsin.

”Oli kunnia saada valmistaa myös *Suomi-Kreikka-yhdistykselle* oma nimikkosaippua. Tuotteemme on valmistettu aina vain parhaista öljyistä eivätkä ne sisällä minkäänlaisia kemiallisia lisäaineita. Siksi saippuamme ovat ihoasi hoitavia ja kosteuttavia”, Heidi kiittelee.

”Saippuoidemme valmistusmateriaali on aina ollut suurelta osiltaan peräisin Kreikasta, sillä jo yrityksemme alkumetreillä saimme tukea **Eleferios Gavrieldesiltä**. Yhteistyömme Gavrieldesin kanssa jatkuu edelleen, ja nyt teillä on mahdollisuus nauttia Kreikan oliivien antimista hiukan toisessa muodossa, RabbitMama-saippuan muodossa.” ■

BERGHYDDAN

www.berghyddan.fi

Vanhankaupungintie 3, 00560 Hki
Kimon Papadopoulos, puh. 040 568 5611

ETU: Juhlatilaisuuksiin 25 % alennus tilavuokrasta

Kauppakeskus Kamppi, Hki, puh. 09 664 047

ETU: Kahvi ja halva tai baklava veloituksetta tilattaessa pääruoka à la carte -listalta. Etu vain jäsenille jäsenkorttia vastaan.

www.minos.fi

YRIT / YHTEISTYÖ / UUTTEET / TUTKIMUS

KORRES

www.korres.fi

Avoinna ma-pe klo 10-16

Korres Store, Lönnrotinkatu 43, Hki

ETU: 25 %:n alennus normaalihintaisista Korres-tuotteista.

Herttoniemessä Neitojenranta 2 00810 Hki
puh. 09 7273 5800

www.ravintolathalassa.fi

ETU: 20 % alennus à la carte -listan pääruoista (ei lounasmenusta)

Ludviginkatu 3-5 00130 Hki

puh. 010 320 4410

www.elgreco.fi

varaukset@elgreco.fi

ETU: El Grecon halva ja kahvi veloituksetta à la carte -listalta tilattaessa. Etu jäsenille jäsenkorttia vastaan.

Salon JOSEPH

www.salonjoseph.eu

Kaisaniemenk. 4 00100 Hki

puh. 044 948 2661

ETU: 20 % alennus normaalihintaisista kampaamo- ja parturipalveluista

www.matkapaletti.fi

PL 1, 00561 Hki

puh. 010 320 2690

(ma-pe klo 12–15)

info@matkapaletti.fi

ETU: MatkaPaletin Kreikan-matkoista 50 euron alennusjäsen. Ryhmänkerääjälle ilmainen matka kun osallistujia on vähintään 12.

Kosmos Design Kapteeninkatu 7 00140 Hki

puh. 046 635 3326

avoinna 10 – 18, la 10 – 15

ETU: Tuotteista 10 %:n alennus jäsenille jäsenkorttia vastaan.

HUOM., HUOM.,HUOM., HUOM., HUOM., HUOM., HUOM.

Syyskokouspaikka muuttunut!

Yhdistyksen syyskokous pidetään ennakkotiedosta poiketen
yhdistyksen **TOIMISTOSSA INKOONKATU 7**,
Helsingin Alppilassa **torstaina, marraskuun 26. päivänä klo 18.00**.
Julkisilla kulkuneuvoilla toimistolle pääsee joko raitiovaunulla
nro 9 (Kotkankadun pysäkki) tai nrolla 3 (Linnanmäen pysäkki).

Tervetuloa joukolla mukaan!

Yhdistys tarjoaa pullakahvit/teet.

**Kreetan toinen kevät on alkanut,
tule katsomaan!**

**Talviasuttavat huoneistomme
odottavat!**

www.housekastro.net